

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.683.

Angleški parlamentarizem.

Mladinsko časopisje bi se rado norčevalo iz opozicije, ker se je ta izjavila za monarhijo po angleškem vzoru. Da bi pa pri tem hotelo tudi slepomišiti, se razume samoposebi. Iz tega vzroka pa bodi tudi z naše strani povedanih par besed o angleškem parlamentarizmu.

Predvsem treba ugotoviti, da ne bi padla beseda o angleškem parlamentarizmu, če ne bi bilo znane demisije vojnega ministra Hadžića. Tedaj je videla jugoslovenska javnost, da naš parlamentarizem ni dovolj zasiguran in da odločujejo v usodnih momentih tudi krogi, ki nimajo po ustavi nobene pravice, da bi posegali v naše notranje politično življenje. In da se naš parlamentarizem zagotovo, zato je padla beseda o angleškem parlamentarizmu. Kakor je v veliki Britaniji za notranjo politiko merodajen edino parlament, tako bodi tudi pri nas! To je zmisel zahteve po angleškem parlamentarizmu. In da ni ta zahteva niti najmanj smešna, dokazujejo ravno zadnji dogodki.

Če je osnovna misel angleškega parlamenta ta, da gre vsa vladna moč izključno samo parlamentu, potem je jasno, da odloča o svobodi poslanca samo parlament. V naši državi pa se je zgodilo, da so bili poslanci aretirani, katere ni skupščina izročila. In zgodilo se je, da je potem sodišče razsodilo, da se imajo ti poslanci izpustiti. Kljub tej razsodbi pa so bili ti poslanci na pragu sodišča aretirani od policije. Bili so nato vnovič izvoljeni in od volilnih odborov so prejeli poverilnice, da so izvoljeni, vseeno so zaprti še danes in celo potem, ko so bile njihove poverilnice izročene skupščini. Da bo slika tega nasilja popolna, pa še treba omeniti, da se drže ti poslanci še naprej v zaporu zato, ker pravi vlada, da bo predložen nov obtožni material proti tem posalcem.

Ko se je sestala skupščina, je opozicija naravno zahtevala, da se zaprti poslanci takoj izpuste in da skupščina ne prične zasedati, dokler ni posalcem dana možnost, da pridejo v skupščino. Samo skrajni reaktor more ugovarjati stališču opozicije. Če obvelja stališče vlade, potem je sploh parlament odveč, ker vsakokratna vlada bi čisto navadno zaprla toliko poslanece, kolikor ji manjka do večine in potem bi nemoteno vladala. Neoprostljivo bi zato bilo od opozicije, če ne bi z vso silo nastopila v obrambo kardinalnih pravic poslanca, kakaj če so ugasle te, potem so pokopane tudi pravice skupščine. Če more vsak policaj aretirati poslanca, tedaj more vsaka kompanija policajev razgnati skupščino.

Nasprotno pa večna sramota vladnim posalcem, da ni imel niti eden od njih toliko močnatosti in toliko svobodoljubja, da bi nastopil v obrambo poslanskih pravic. Vladna večina ni s tem pogazila samo osnovnih pravil angleškega parlamentarizma, temveč tudi načela najbolj omejenega predstavnštva. V sramoto bodi povedano, da si absolutistična Avstrija ni upala zapreti poslanca, če ga ni parlament izročil. In celo nemški šovinistični poslanci niso nikdar izročili slovenskega poslanca iz političnih vzrokov!

Mladinsko časopisje pa ima kljub temu drzno čelo, da hoče sebe predstaviti kot zastopnika parlamentarizma, opozi-

Vlada postala verifikacijski odbor.

Beograd, 11. marca. Zanimanje za razvoj smernic notranje politike je stopilo v ozadje. Na eni strani je zanimanje za afero Thurn-Taxis veliko, na drugi strani pa se bavi vlada z določitvijo stališča, ki ga bodo zavzele člani vladnih strank v verifikacijskem odboru. Vsem vladnim sejam, ki se bavijo s skupščinskimi stvarmi, ne prisostvujeta Šurmin in Drinković. Vlada se je tudi na svoji sinočnji seji bavila s poedinimi vprašanji glede korektnosti volitev, ki so se vršile v posameznih mestih. Vlada je na ta način postala sama verifikacijski odbor in se silno zanima za usodo mandatih HRSS, zlasti pa za vprašanje dveh demokratiških mandatov v bregalniškem okrožju; to je za mandate Ilije Šumenkovića in Arse Lazića. Po sinočnji seji so bili ministri zelo rezervirani in niso hoteli dati nobenih

podrobnejših informacij o seji. Vendar se doznava, da stoji vlada še dalje na stališču, da se vsi mandati vodstva HRSS, ki se nahaja v zaporu, uničijo. Dalje bodo razveljavljeni tudi oni mandati, proti katerim so vloženi ugovori in je zbran obtožni material. Isto vleja za mandata Šumenkovića in Lazića. Kakor izgleda bodo na mesto teh prvakov opozicije stopili njihovi namestniki. Vlada ima tendenco, da čim več voditeljev opozicije ukloni iz skupščine ter skuša potem vso opozicijo polagoma razpršiti in nato zavladati. Vse to je še tajno, da se ne bi izvedelo predčasno instrukcij vladnih članov v verif. odboru. Ni izključeno, da se bo izvršilo nekaj izprememb. Sedaj pa vlada vse bolj nalikuje verifikacijskemu odboru, kakor ministrskemu svetu.

Abstinenca celokupne opozicije verjetna.

Beograd, 11. marca. Po seji verifikacijskega odbora se je opozicija sestala na konferenco. Sinoči se je vršila seja širšega odbora bloka narodnega sporazuma v demokratiškem klubu. Seji so prisostvovali Korošec, Spaho, Pavle Radić in Pečić, ki je poročal o delu v verifikacijskem odboru. Razpravljali so o korakih, ki bi jih morala opozicija podvzeti, ako bi radikalno razveljavili nekatere mandate

vodstva HRSS. Ni izključeno, da pride do abstinence celokupne opozicije. V slučaju, da mandati ne bodo razveljavljeni, se misli opozicija aktivno udeleževati dela v parlamentu in zahtevati, da se donesejo najpotrebnejši zakoni: invalidski, stanovanjski in volilni: invalidski, stanovanjski in volilne volitve. Opozicija se je sinoči pripravljala na vse eventualnosti.

SDS. težko kompromitirana.

Beograd, 11. marca. Afera Thurn-Taxis zavzema vse večji razmah. Včeraj sta Lukinić in Pribičević objavila svoje izjave, v katerih skušata prikazati to afero v najbolj mili luči. Značilna je izjava Pribičevića, ki je objavljala »Reč« brez vsakega komentarja. V tej izjavi se skuša na več načinov potegniti iz afere SDS. Politični krogi smatrajo, da je ta afero znatno oškodovala državo in da je to ena najgrših afer, kakršne ni bilo nikdar in nikoli ne samo pri nas, ampak pri vseh narodih. Opaža se, da tudi bivši pravni minister Grisogono molči, katerega je bil za svojega mini-

strovanja Lukinić silil k temu, da dvigne sekvester. V to afero je upletena vsa SDS in se to ni storilo radi osebnih koristi posameznikov, marveč radi obbeh koristi stranke, ki se po mišljenju tukajšnjih političnih in pridobitnih krogov nahaja v težkem finančnem položaju. To je zelo verjetno, ker se nahaja na strani Lukinića tudi Danilo Dimović, ki se nahaja na čelu konzorcija mladinskega (SDS) tiska. Na ta način se je hotelo zboljšati tudi položaj voditeljev, ki bi potem ostali lahko brezbrizno na čelu stranke.

cijo pa kot njegovega nasprotnika. In to v sled tega, ker opozicija nasprotuje »večini« in v sled zadnjih skupščinskih dogodkov. Glede večine je treba predvsem pribiti, da je ta na strani opozicije, ker je ta prejela 300.000 glasov več kot vlada. Če pa je vlada dobila formalno večino na način, da si ne upa uvesti kazenskega postopanja proti predsednikom volilnih komisij in to kljub kričečim dokazom o nepravilnih volitvah, potem iz tega se dolgo ne sledi, da bi bila opozicija vladi izročena na milost in nemilost. Na Angleškem ima konservativna stranka ogromno premoč nad opozicijo in to večino si je pridobila, ko so volitve vodili labouristi! In kako postopajo konservativci z opozicijo? Ko je vložil konservativec Mac Quisten predlog proti Trade Unionu, ga je Baldwin odklonil, ker je naloga vlade, da skrbi za pomirjenje v deželi. In ko je Herriot predlagal te dni Chamberlainu, da se sklene varnostni pakt med zavezniki, ga je Chamberlain odklonil, ker so njemu nasprotni labour-

risti in liberalci. Tako postopa angleška vlada z opozicijo. Ali je potem čudno, če je tudi opozicija lojalna? Pri nas pa se po glavi tolče ves hrvatski in slovenski narod, poslance opozicije se izroča policiji in na vse to se še čudi kdo, če nastopa opozicija s skrajnimi sredstvi, ki so ji na razpolago! Kaj naj opozicija še poljublja bič nasilja?

In dogodki v skupščini? Največji kralj je delal v skupščini radikal Popović in kričali in razbijali so tako na strani opozicije kot vlade. Najlepše pa je to, da se upa dvakrat prodani »Slovenski Narod« očitati netaktnost opozicije v članku, v katerem psuje voditelje opozicije kot slabokrvne, ambiciozne in pokvarjene politike!

Vladna nasilja so postavila zahtevo po angleškem parlamentarizmu. Naj se vladna nasilja še nadaljujejo, pa se zna zgoditi, da bo to opoziciji premalo in da si bo poiskala še bolj radikalnih jamstev. Kakor se posojuje, tako se vrača! To velja tudi v politiki!

14 mandatov mislijo vzeti opoziciji.

Beograd, 11. marca. Vladna lista »Vreme« in »Reč« prinašata poročilo, da je na pretekli seji vlade Maksimović iznesel obtožbo proti Radiću in tovarišem. »Reč« pa še pristavlja, da je po daljši diskusiji vlada sklenila, da se razveljavijo mandati prvakov HRSS, ki so obtoženi radi zvez z Moskvo in so se s tem pregrešili po zakonu o zaščiti države.

Beograd, 11. marca. Kar se tiče mandatov HRSS, vlada ne namerava stopiti z obtožnim materialom pred sodišče, marveč pred verifikacijski odbor, ki naj bi na podlagi tega stvaril svoj sklep o mandatih HRSS. Vlada hoče opozicijo prikrajevati za 14 mandatov.

SEJA VLADE.

Beograd, 11. marca. Na sinočnji seji vlade so razpravljali o novem načrtu zakona o sodnikih. Sprejeta je bila odredba, ki govori o stavljanju sodnikov na razpoloženje za leto dni. Govorili so tudi o konkordatu z Vatikanom in nato je bila daljša diskusija o mandatih HRSS. Po seji so ministri izjavili, da je bil na seji govor o nazarenih in adventistih.

POTOVANJA KRALJEVSKE DVOJICE.

Beograd, 11. marca. Iz dvornih krogov poročajo, da namerava naša kraljevska dvojica z rumunsko kraljico odpotovati iz Belja v Hridze pri Sarajevu, kjer nameravajo ostati nekoliko dni. Poročajo tudi o velikem potovanju kraljevske dvojice po Hercegovini in Dalmaciji, na katerem jo bo spremljal minister Stojadinović.

PERSEKUCIJA NOVINARJEV SE PRIČELA.

Sarajevo, 11. marca. V Mostarju je bil obsojen glavni urednik »Narodne Slobode« na 20 dni ječe in v znatno globo, naravno radi širjenja netočnih vesti.

MARX PRUSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Berlin, 11. marca. Pri včerajšnjih volitvah pruskega ministrskega predsednika je bil izvoljen bivši državni kancelar dr. Marx. Za časa volitev je prišlo do velikih nemirov, ker je bil rezultat volitev napačno objavljen. Po prvi objavi je dobil Marx 232 glasov, kasneje pa se je izkazalo, da je dobil le 222 glasov in je torej izvoljen z enim glasom večine.

PREDSEDNISKE VOLITVE V NEMČIJI.

Berlin, 10. marca. Ker postavijo socialni demokrati lastnega kandidata, je vedno večja nevarnost, da zmaga kandidat desnice. Zato so predlagali demokrati vsem strankam, da se zedinijo na predsednika državnega sodišča dr. Simonsa, kot skupnega kompromisnega kandidata. Predlog demokratov je povzročil precejšnjo senzacijo, ni pa dosti upanja, da bi bil sprejet.

Ne spustimo ...

Mladinsko časopisje hoče z molkom preiti nečuvni slučaj učitelja Herbsta. Da tega ne stori iz sramu, bo jasno vsakomur, ki pozna mladinsko gospodo. Človek, ki mu nedostajajo vsake politične morale, se tudi ne bo sramoval svojih nepoštenih metod, ne partizanstva, ne korepcije in ne nasilja. Njihov molk je izraz njihovega cinizma. Priznajo, da delajo krivico in da jo delajo zavestno, ampak v njihovih očeh je tudi krivica, je tudi zločin dopustno politično orožje, s katerim je udariti političnega nasprotnika.

Na zlasti še v tem pogledu se danes vsa slovenska napredna javnost loči v dva tabora. Vedno bolj in bolj ostro je začrtana meja med tema dvema taboroma in ni več daleč čas, ko bo odpadla vsaka možnost kakoga prijateljskega stika. Tu resnična naprednost in svobodomiselnost, tam reakcionarnost in nasilje, tu poštenost, tam korupcija, tu demokracija, tam avtokratstvo in absolutizem. To sta dve politiki, dva svetova, nezdržljiva, nepojmljiva. Zmago enega ali drugega more odločiti le boj. Kdo pa more in mora končno zmagati v tem boju, o tem ne more biti dvoma.

Slučaj G. Herbsta posega še mnogo globlje. G. Herbst, učitelj v Spodnji Šiški, je prvovrstna sila v naših kulturnih društvih. Malodane vsa narodna društva v Spodnji Šiški so ga štela za svojega odbornika. Telovadnemu društvu Sokol v Spodnji Šiški pa je bil duša. Torej naprednjak-nacionalist. Toda imel je eno napako, da ni bil in ni nazariraja mladinske politike v Sloveniji. Tudi pri njem so poskušali s svojimi zloglasnimi metodami, pa niso mogli upogniti njegovega moškega značaja. Bil je tajnik bivše Narodno-napredne in potem po fuziji tajnik Mestnega odbora NRS v Ljubljani. In tragikomično je, da je član narodno-radikalne stranke, ki nosi pri sebi člansko legitimacijo s Pašičevo sliko, prav tako med preganjanci kakor kak takozvani »protidržavni« element. Njegovo prognanost iz Spodnje Šiške v Mokronog je izliv najstrupenejšega partizanstva. Upogniti ali zlomiti, je deviza. Pa se čudijo, da raste opozicija proti tem načinom vladanja v naši državi.

Ob zadnjih skupščinskih volitvah se je Sokolstvo mnogo zlorabljalo v politične namene. Nacionalni blok, ki se je po nemarnem tako imenoval in ki je po nemarnem vzel v zakup nacionalno idejo, je v svojo telego skušal vpreči i Sokolstvo. Mnogokje se mu je to posrečilo. Na veliko škodo Sokolstva, ki je vsled tega dobilo partizansko barvo. Če bodo ljudje videli, da se Sokolstvo istoveti z eno politično stranko (SDS) in z njenim političnim stremljenjem, bodo Sokolstvo prepustili tej stranki. V tem slučaju pa Sokolstvo izgubi značaj nadstrankarstva in vsenarodnosti in ni več — Sokolstvo.

Doslej je veljalo načelo, da je Sokol lahko vsak član svojega naroda, ki izpoveduje sokolsko misel, to je, da z okrepitevijo svojih telesnih, dušnih in нравnih sil pripomore svojemu narodu do višjega kulturnega nivoja. Sokolstvo članstvo ni torej omejeno na poedine politične stranke, marveč apelira na ves narod brez razlike v njegovih političnih nianzah.

Danes pa so v slovenskem Sokolstvu vstali proroki, ki učijo drugo vero. Dr. Pestotnik, starosta Sokola I. v Ljubljani, ki gradi sokolski dom na Taboru, je imel

pred volitvami na članstvo nagovor strankarske in politične vsebine, Priporočal je kandidate nacionalnega bloka. Dasi bi bil moral kot Sokol pustiti svobodno opredelitev na vse stranke, čijih programi ustrezajo bistvu sokolske ideje. Kot Sokol se ne pregrešiti proti ideji, niti ako se opredeliš za socialističnega ali kmetijskega, narodnosocialističnega ali radikalnega, niti za kandidata bloka Bratskega sporazuma ali pa celo za onega Nacionalnega bloka, ako si že prepričan, da je tudi le-tega ravnanje še v skladu z osnovnimi sokolskimi načeli. Slično propagando so vršili na znanem shodu v Unionu, kjer pa jo lahko kvitiramo z edino tolažbo, da je prihajala od ljudi, ki o Sokolstvu nimajo pojma.

Muenja smo, in menimo, da se mora z nami strinjati vsak Sokol, da se v Sokola ne sme zanašati strankarska politika. Kdor bi to poskušal, ga mora Sokolstvo izbaciti iz svojih vrst kot svojega največjega škodljivca. Kajti, ako naj obvelja njegova, ako naj se tako postopanje udomači v Sokolstvu kot pravilo in naj se Sokolstvo opredeli po političnih strankah, potem je — Sokolstvo bilo. V svesti si sile sokolske misli in od nje prešinjene članstva se zanašamo, da bo ono samo znalo napraviti red v svojih vrstah.

Ne brez namena smo napisali ta izvajanja z ozirom na slučaj Herbst. Zakaj na čelu one iste prosvetne uprave, ki je justificirala Sokola Herbsta, stoji Sokol dr. Pestotnik. Kako se ta čin strankarske nestrpnosti zлага s sokolsko mislijo? Kje je ostalo bratstvo, kje svobodoljubnost, kje naprednost?

Na Češkem, v domovini Sokolstva, bi kaj takega ne bilo mogoče in če bi bilo mogoče, bi slučaj ne ostal neznanovan. Tudi tam imajo v naučnem ministrstvu referente Sokole, toda ne moremo si misliti slučajja, da bi tak referent zavijtel bič nad bratom Sokolom iz strankarsko-političnih nagibov.

Ne samo, ker pravi Sokol kaj takega ni zmožen, ampak ker bi se v celnem češkem Sokolstvu dvignil vihar ogorčenja ter bi krivca zadela najhujša obsodba.

Pa bi se utegnulo ugovarjati: Sokoli smo borbeni, ne prijemamo z rokavicami in če ni drugače, naj sokolska peš pada po našem nasprotniku. Da, ko bi šlo za nasprotnika Sokolstvu in njegovim idejam. Ali morete kaj takega trditi o Herbstovem slučaju? Kdo more le najmanjši kamenček zalučati vanj?

Potem pa, najvišji čednosti vsakega pravega Sokola sta pravica in resnica. Vi pa sami sebi lažete, ko pravite, da je blok narodnega sporazuma, ki mu po svojem najboljšem notranjem prepričanju pripada Herbst, protiven narodni in pravi nepotvorjeni državni misli. Resnica si je zagrnila svoje obličje in pravica se je popačila, ko se je podpisal politični eksil Sokolu Herbstu.

Slučaj je tudi za današnje perversne čase tako gorostasen, tako edinstven v naši narodni in politični zgodovini, da ga je treba še poznim rodovom pribiti v večni spomin in v večno sramoto ljudi, ki so ga bili započeli. Zato le molčite, mi ne spustimo, dokler ne bo dano zadostne pravici in resnici. To zadostenje mora terjati vsa naša poštena in nepolitična javnost, ki je po pravici užaljena. Mi pa bomo stali ob krivcih kakor živa vest in ne damo jim miru, dokler se ne pokore za svoje grehe.

važno je dognati, pod kakimi pogoji je prišla PP-vlada do večine Metode, katere je vlada uporabila v volilni kampanji, so bile omejene že v prejšnji številki. Pripravljajoč volitve je vlada do konca izbrala privilegiran položaj, katerega ji je dal vladni aparat. Opozicija pa je morala narobe vršiti mobilizacijo svojih pristavev pod izjemno neugodnimi okoliščinami. Največja opozicijska stranka je bila stavičena v samem začetku volilne borbe celo pod zakon o zaščiti države. Dejansko pomeni to, da je bila stavljena izven zakona. Postopanje vlade proti drugim opozicijskim strankam se je razlikovalo samo po stopnjah, ne po kvaliteti. Za svoje obtožbe proti volilnemu nasilju in korupciji se pozivije opozicija na obsiren dokazni material. Toda od vseh očitkov opozicije je središčni najtežji: Odvzevi parlamentu merodajen vpliv na sestavo vlade, je razrežim v temelju porušil parlamentarni princip. Po volitvah z dne 8. februarja pri nas ne samo, da ne obstoji več parlamentarna vladavina, temveč sploh ni več niti predstavniškega sistema. Predstavnika sistema pa ni brez narodnega predstavnika; o narodnem predstavniku pa se ne more govoriti tam, kjer ni jamstev za resnično konstatcijo rezultatov narodnega glasovanja. Nato govori »S. K. G.« o raznih nepravilnostih volitev in povdarja konstatcijo opozicije. Temu boju daje plemenska sestava nakrajih, kjer je odpor proti vladnemu pritisku po naravi slabša: med muslimani in Nemci. Volitve pa so pokazale tudi to, da so vse plemenske stranke napredovale, da se narod drži v vedno bolj goste vrste in da so manjše stranke in disidenti propadli.

Razumeti odnosaje med vlado in opozicijo samo kot igro sil, pomeni dati problemu čisto površno tolmačenje. Bolevala sta se dva nazora glede ureditve države: eno sloni na nacelu jake roke, drugo na nacelu demokracije. Tem boju daje plemenska sestava naše države ostrejšo obliko. Rezim jake roke pomeni istocasno navlado najmočnejšega plemena, demokracija pa enakopravnost Slobov, Hrvatov in Slovencev. Ali se more reči, da odloca o zmagi enega ali drugega nazora trenutna skupščinska večina? Tudi ee. bi PP-vlada dobila 200 ali celo 300 poslancev mesto 163, bi zadnje volitve v velikem procesu, ki se razvija v masah, ostale samo predigra, ki nicesar ne odloca. Kakor marca meseca 1923, kakor v februarju 1925, kakor od početka našega skupnega državnega življenja, tako je tudi sedaj ustavno vprašanje vedno na dnevnem redu. Ustavno vprašanje pri nas pa je v prvi vrsti vprašanje ravnoteže med Srbi, Hrvati in Slovenci. Volitve od 8. februarja so potrdile, če je bilo sploh treba to še potrditi, da se takozvani hrvatski problem ne rešuje s silo: pokret Hrvatske republikanske seljačke stranke, čeprav je bil stavljen pod Oboznanje, ni ustavljen. 8. februar je dokazal, da se nezadovoljstvo Hrvatov ne odkupi z majhnimi koncesijami. Usoda Lovrekovića, Šurmina in Drinkovića je uničila v tem pogledu tudi zadnje iluzije. Čeprav manj dramatično, dokazuje isto tezo tudi uspeh Koroščeve skupine, ki predstavlja odpor Slovencev.

Kljub vsej važnosti, ki se je v teh volitvah dajala razčiščevanju odnosajev med Srbi, Hr-

vati in Slovenci, se 8. februarja vseeno ni pretvoril v državljansko vojno. Na strani Hrvatov in Slovencev je stal tudi srbski del opozicije, zlasti demokratska stranka, ki je pod vodstvom Davidovića postavila na čelo svojega programa »narodni sporazum«.

Po 8. februarju se položaj PP-vlade kljub večini v skupščini ni izpremenil. In kakor hitro je prestala nervoznost zaradi določitve volilnega rezultata, so se pričele takoj delati kombinacije glede nove vlade. V vseh teh kombinacijah so radikali obdržali svoje mesto, odklanjaj je bil edino Pribečević. Izhajalo se je iz predpostavke, da se opozicijski blok razide in da skupina dr. Korošca ali celo radičevci ne bi imeli ničesar proti temu, da bi zamenili v vladi samostojne demokrate. Vsem tem kombinacijam pa je manjkalo, če že ne duhovitosti, pa vsaj poznajanja činjenic. Komunisti sefov opozicijskega bloka z dne 25. februarja je presekal vse te kombinacije. Po dvomiselnih vesteh, ki so bile širjene po volitvah o razpoloženju v bloku, je napravil ta komunikacijo pravo senzacijo. V svojem komunističnem opoz. stranke vsako sodelovanje z radik. klubom kot celoto. Od tega prvega, negativnega dela komunikacije, je bolj važen drugi — pozitivni del. Šefi bloka so se namreč odločili, da se blok opozicije pretvori v »Blok narodnega sporazuma in seljačke demokracije«. V tem je novost največjega političnega interesa in sicer interesa ne samo za sedanost, temveč tudi za bodočnost. Ožji blok je bil vezan potom formalnega akta skupnega delovnega programa. Temu ožjemu bloku so se pridružili radičevci v širšem bloku bolj dejanskim putem: podpirajoč njegovo izvedbo. Toda ne samo širšemu, temveč ožjemu bloku je manjkala organizacija. Sklepalo se je od slučaja do slučaja, potem sporazuma predstavnikov združenih skupin. Blok narodnega sporazuma pa ima nasprotno svoje stalne organe: predsednika, izvršni odbor in plenarne seje. Iz dogovornih odnosajev je postala zajednica. Blok narodnega sporazuma pomeni napram bloku opozicije tudi napredek v programatičnem oziru. Blok opozicije je vseboval poleg programa načela narodnega sporazuma samo spisek nekaterih konkretnih zakonskih predlogov. Program nove politične zajednice še ni objavljen, toda po tem, kar je napovedano v komunikaciji bloka z dne 25. februarja, se more sklepati, da ima Blok narodnega sporazuma večje cilje, kakor pa jih je imel opozicijski blok. Blok opozicije je imel nalogo, da ustvari atmosfero za narodni sporazum, nova zajednica pa ima ta sporazum izvesti.

Kaj je bilo doseženo z ustanovitvijo »Blok narodnega sporazuma«, so čutili od prvega trenutka: nasprotniki i prijatelji. Pričakuje se, da bo, kakor hitro bo blok konstituiran, iniciativa dogodkov prešla iz rok vlade v roke opozicije.

Tako sodi o naši notranji politiki srbska inteligenca. Naša inteligenca, ki pripada SDS, pa je ponosna, da je proti demokraciji in za plemensko nadoblast najmočnejšega plemena. Naj bo zabeležena ta sramota, da so slovenski klerikalci v Bloku narodnega sporazuma, naši takozvani naprednjaki pa ne!

Ljubljanski volilni imeniki.

Kakor vse pri nas, tako so postali tudi ljubljanski volilni imeniki političum. Veliki župan je utemeljil odločitev ljubljanskih občinskih volitev s tem, ker da je potekla od pravomočnosti volilnih imenikov tako dolga doba, da se je stanje volilcev v tem času bistveno izpremenilo in drugič, ker da so bili tako pomanjkljivo sestavljeni, da manjka v njih približno 2000 volilcev.

Da prvi argument ne drži, je jasno in to smo poudarili včeraj. Volilni imeniki so postali pravomočni dne 30. januarja 1925 in da bi se tekem 38 dni stanje volilcev v Ljubljani bistveno izpremenilo, je izključeno, da ne rečeno kaj bolj krepkega.

Kako pa je z drugim argumentom, pa kaže izjava kluba občinskih svetnikov SLS, katero objavlja včerajšnji »Slovenec«. V tej izjavi se konstatira:

1. da sta volilne imenike vodila zadnja leta pisarniški ravnatelj Janko Kessler in uradnica Frančiška Babškovca. Prvi je stalni dopisnik »Jutra« in »Slovenskega Naroda«, druga pa je odbornica Sokola v Štepanji vasi. Referent za volilne imenike je bil do lanskega poletja mag. nadsv. Janko Bleiweis, od tedaj naprej pa dr. Arnošt Brilej. Niti eden od imenovanih ni klerikalec, kar ve vsa Ljubljana.

2. Reklamacijsko postopanje za občinske volitve je vodil komisar dr. Krejčič, za skupščinske volitve pa gerentski svet, kateremu predseduje dr. Dinko Puc, poslevoedeči podpredsednik SDS.

3. Volilni imenik je stalen in odloča o vpisih in izbrisih edinole sodišče.

Konstatacije kluba občinskih svetnikov SLS so precizne in mislimo, da jih ni mogoče ovreči. Nepravilnosti pri vodstvu volilnih imenikov bi se mogle vršiti samo na ta način, če bi oni uradniki, ki so bili poverjeni z vodstvom volilnih imenikov, svojo dolžnost zlorabili. Mislimo pa, da so vsi omenjeni uradniki v tem oziru vzvišeni nad vsako sumničenje.

Zato je dolžnost velikega župana, da svoje argumente za odločitev volitev utemelji. Prosto zagotovilo o nevpisanih 200 volilcih ne zadostuje. Če se ve, da ni bilo 2000 volilcev vpisanih, potem se mora tudi vedeti, kateri so bili ti volilci. Zato pravimo: na dan z imeni!

Samo na ta način bo avtoriteta vlade v polnem obsegu varovana, drugače pa je gotovo, da bodo Ljubljanci komentirali odločitev ljubljanskih občinskih volitev na način, ki ne bo niti najmanjše laskav za vlado.

„Srbski književni glasnik“ o volilnem rezultatu.

Davidi slovenska javnost, kako sodi o volitvah srbska inteligenca, objavljamo izveček iz članka »Srpskega književnega glasnika«, ki ga moremo označiti kot glasilo srbske inteligenca. Ta ugledna revija pravi:

»Volitve od 8. februarja slavi vlada kot zmago. Druga stvar pa je, koliko je v tem slavljenju prepričanja. Da je vlada prepričana v svojo zmago, opozicija ne veruje. Da je vlada sploh zmagala, opozicija ne veruje. No, vi skupščini razpolagati skupini Pašić-Pribečević z večino, toda ta večina je slaba. Če bi prešla gg. Pašić in Pribečević le 6 mandatorov manje, mesto 163 le 157, ostala bi v manjšini.

Po vladnem načrtu je imel 8. februar dati troje: da skrha Radičev stranko, da oslabi demokrate in poslaneta vladni skupini edini predstavniči srbstva in da razbije opozicijski blok. Od teh treh ciljev ni dosežen niti eden. Radičeva stranka se je vrnila z volitev s skoraj istim številom poslancev in s še večjim številom glasov. Demokrati imajo

mesto prejšnjih 30 mandatov, sedaj 37. Ostale skupine opozicijskega bloka, skupini dr. Korošca in dr. Spahe, so izgubile v vsem 4 mandate. Večine ni vlada dobila na račun širšega bloka, temveč na račun malih strank: zemljoradnikov, džemietia, Nemcev in socialistov. Zveze med opozicijskimi strankami volilna borba ni oslabila, temveč nasprotno okrepila.

Če ostane PP-vlada na krmilu, potem se v novi skupščini srečata dva številno skoraj enaka bloka. Naj večina še tako poostri odredbe poslovnika glede pravic manjšine, bo vlada, tudi če se sodi samo s tehničnega stališča, komaj obvladala položaj v skupščini. Poleg obstrukcije pa razpolaga opozicija za boj proti vladi s še enim sredstvom, čegar resnosti ne more zmanjšati niti ofiicelni optimizem vladnega tiska. In to sredstvo je zapustitev parlamenta in abstinencia.

Za presojo volilnih rezultatov ne zadostuje ozirati se le na številno stanje posameznih parlamentarnih skupin. Veliko bolj

Politične vesti.

— Kralj in kraljica sta odpotovala na Bele, kjer ostaneta osem dni.

— »Vremec« o položaju. Beograjsko »Vremec«, ki je poloficijno vladno glasilo in ki zato resnično tudi le na pol prikrije, piše o situaciji sledeče: »Z izvolitvijo verifikacijskega odbora je razgrnjeno veliko vprašanje, kako se bo postopalo z radičevskimi mandati. Če bi vlada ostala dosledna v uporabi Obznane, potem bi morala preko svoje večine v verifikacijskem odboru uničiti vse mandate HRSS. Ker pa v politiki ne velja običajna logika, se tudi v tem vprašanju ni moglo narediti nobenih gotovih predpostavk. Mi smo že pred par dnevi poročali, da obstoji v radikalni stranki struja, ki hoče, da bi bili radičevski mandati razveljavljeni na podlagi zakona o zaščiti države. Ta struja je slučajno v tako močnem položaju, da more, čeprav s težavo, končno vendarle prodreti s svojim mnenjem. V tem je vzrok, da je ostalo vprašanje radičevskih mandatov še včeraj nere-

šeno in da bo na vsak način še par dni na dnevnem redu. Tem večje iznenadenje pa je, da so sedaj samostojni demokrati odločno proti temu, da bi se uničili vsi mandati HRSS, ker se boje, da bi potem mogli imeti radikali sami v skupščini zadosti močno večino, da bi stvorili homogeno radikalno vlado. Dapustili bi samo, da se razveljavijo mandati nekaterih radičevcev, dočim bi se v nasprotnem slučaju vzdržali glasovanja v verifikacijskem odboru in bi tako imela opozicija večino. V tem je bistvo vsega problema.

— Spopolnitev zemljoradniškega in nemškega kluba. Po poslovniku ima pravico na obstoje posebnega parlamentarnega kluba samo skupina, ki šteje 6 poslancev. Ker imajo zemljoradniki kakor tudi Nemci samo po pet poslancev, so ti naprosili črnogorske federaliste, da jim dopolnijo število, in sicer naj bi stopila dva Črnogorci v zemljoradniški klub, eden pa v nemški.

— Zagrebški novinarji proti preganjanju tiska. Zagrebška sekcija UJN je zaključila svoj občni zbor in sklenila, da apelira na vse kulturne in profesionalne organizacije v

Dnevne vesti.

državi, kakor tudi na vso javnost, da se pošlje memorandumu parlamentu, v katerem se obsoja načrt novega tiskovnega zakona in se protestira proti preganjanju tiska. Obenem so novinarji konstatirali, da se pri sestavi novega načrta niso vprašali novinarji za svet in se zato zahteva, da to stori zakonodajni odbor.

— Nasprotstva v nemškem centru. Ker so se socialni demokrati odločili, da postavijo pri predsedniških volitvah svojega lastnega kandidata, so se nasprotja v centru zelo povečala. Desnica bi hotela stranko oprostiti od njenih zvez z levico. Da okrepe desnico, so desničarske stranke sprožile kandidaturu Stegerwalda, voditelja desnice v centru. Če bi se ves centrum odločil za Stegerwalda, potem bi bila njegova izvolitev zagotovljena. Proti Stegerwaldu pa je odločno levica v centru in je zato verjetno, da pride v stranki trum in je zato verjetno, da pride v stranki do popolnega razkola, če bi bil postavljen Stegerwald za kandidata. Trenutno se vrše pogajanja med centrom in desničarskimi strankami. Kandidatura dr. Marxa je še vedno verjetna, toda njeni izgledi postajajo vedno manjši.

— Mac Donald o francosko-nemškem razmerju. »Observer« priobčuje govor, ki bi ga moral imeti Mac Donald v angleški zbornici in ki je vsled eksodusu labouristov odpadel. V tem govoru se izreka Mac Donald ostro proti temu, da bi ostal še naprej Francoz Rault guverner Saarskega ozemlja. To bi bilo znak slabotnega postopanja. Poročilo o razorožitvi Nemčije je treba na vsak način objaviti. To je za javno mnenje boljše ko pa poznejša vzemirjenja. Dalje opozarja Mac Donald vlado na poslaniško konferenco, ki si prilašča funkcije, katere bi morale vedno biti pod kontrolo britanske vlade. Velika Britanija ne more storiti Franciji slabše usluge, kakor če ji daje pogum, da smatra varnostno vprašanje kot vojaški problem. Še deset let je Francija v vsakem oziru vojaško zagotovljena vsled britansko-belgijske sookupacije Porrenja. Teh deset let je treba pametno urediti. Pakt ne spravi nobenih vojnih vzrokov s sveta. Koncem svojega govora pravi Mac Donald: Mnenja sem, da bo treba slej ali prej nekatere po Versajskem miru določene meje izpremeniti. Ta vprašanja presojati le z diplomatičnega vidika, se mi zdi napačno. Če pristopi Nemčija k garancijskemu paktu petih velesil in če stoji v Zvezo narodov, potem je ženevski pakt nepotreben. Od Chamberlaina predlagani pakt pa ima manjšo vrednost kot ženevski protokol. Varnost je dosegljiva le, če se odpravijo vzroki nesoglasij, nikdar pa se je ne doseže s tem, če se skuša zadržati zmagovito v slučaju vojne.

Drobne vesti.

Predsednik Coolidge namerava sklicati mednarodno konferenco za ureditev valutnega vprašanja.

Sveti Sinod v Carigradu je sklenil, da se izvoli nov patriarh. S tem je dana možnost za mirno rešitev grško-turškega spora.

Lord Curzon je težko obol na krvavljenju ledvic. Vsled njegove visoke starosti je nevarnost, da se operacija ne bo posrečila.

V Novem Sadu je bil slavno izročen svojemu namenu Zdraviliški dom, ki je veljal 19 milijonov dinarjev.

V Budimpešti so znižali peki ceno kruha za 400 kron.

Francoska vlada zahteva moratorij za izplačevanje medvezniških dolgov, dokler ne prične Nemčija redno izplačevati vojne odškodnine.

Velika železniška nesreča se je pripetila blizu Bukareste. Vojaški transportni vlak je zadel vlak s petrolejskimi cisternami. Petrolej je eksplodiral in je bilo 13 vojakov ubitih, 28 pa težko ranjenih.

Caillaux-u je bila ponudena kandidatura v francoski senat.

— Včeraj si je dovolilo »Jutro« naravnost pustno številko. Ali je bila to posledica tega, da se je »Jutro« prvič tiskalo skupno s »Slovenskim Narodom« v isti tiskarni in se od njega navzelo pustnih argumentov, ali je bilo vzrok tej pustni številki kaj drugega, ne vemo. Vemo samo to, da je bila včerajšnja »Jutrova« številka prava pustna številka. Tako pripoveduje »Jutro«, da je v Ljubljani zmagal dr. Korošec le vsled potvorenih volilnih imenikov in pa vsled klerikalnega terorja. Ta teror je obstajal v tem, da je baje glavni tajnik SLS, Krek, volil dvakrat! Ubogi mladini, ki se morajo boriti proti takemu nezasišlanemu terorju. Dokazano je dalje, pravi »Jutro«, da so celo stražniki v službi izvajali pritisk na volivce, da so ti volili za SLS. Škoda, da ni »Jutro« dostavilo, da je policija tudi s tem pomagala SLS, ker je delala s konfiskacijami »Slovenca« samo reklamo za klerikalce! V mariborskem volilnem okrožju bi bil čisto sigurno izvoljen, pravi »Jutro«, tudi drugi poslanec SDS, če ne bi SLS predčasno vložila liste. Samo pomislite, koliko glasov bi imel dr. Pivko več, če bi bila njegova skrinjica mesto druge prva. Potem bi on čisto gotovo imel toliko glasov, ko dr. Korošec! Vse te nepravilnosti, sleparije in nasilja klerikalcev pa so se mogla vršiti samo zato, ker so mladini v svoji dobrodušnosti — risum teneatis amici — prveč zaupali klerikalcem in niso niti sanjali, da so klerikalci množni takih grehov, kakršnih so zagrešili. Vse to in še marsikaj sličnega je zapisano na prvi strani »Jutra«. — Na tretji strani pa je še večja senzacija. Objavljeno je več ko senzacionalno »Materino pismo« »Speličevemu Janezu«. V tem pismu izveemo, da je mati tega Janeza obupana vsled jeze dobriškega župnika in njegove kuharice na SDS in njenega sina, ker je pristal SDS. — Materino pismo Speličevemu Janezu je dostojno izpopolnilo »Jutrovi« »aprilskih ribic« in samo čudimo se, da z ozirom na tako senzacionalno »Jutrovo« argumente ni že vsa Slovenija v taboru SDS.

— Brez časti. »Jutro«, to je glasilo tiste stranke, ki je iz koristoljubja izdala jugoslovensko idejo in izstopila iz demokratske stranke, vodi rubriko, ki nosi sleparski naslov »Iz demokratske stranke«. Ali vas je v resnici sram, da ste SDSarji? Ali pa ste tako brez časti, da ne čutite, kako nečednost zagrešite, ko se nazivate z imenom svojih nasprotnikov?

— Iz dr. Pucovega govora. Naj nam bo dovoljeno zabeležiti dve njegovi konstataciji: »Država doslej žalibog na stanovanjskem polju ni storila dosti več ko nič. Mestna občina je zidala nekaj stanovanjskih hiš, s katerimi je bilo odpomagano nekaj strankam.« Z drugimi besedami se pravi to: ko so bili v Ljubljani na vladi mladinci, se je zidalo. Ko pa so bili v državi na vladi mladinci, se ni nič zidalo. Zato Ljubljančani vsi kot en mož v boj za mladino!

— Za župana v Novem Sadu so izvolili tamnoštji radikali g. Mita Kličina. Organ radikalne stranke »Zastava« je vsled tega čisto iz sebe in zahteva, da notranji minister to izvolitev ne potrdi, ker je Kličina odkrit pritičilec, ki spada bolj v družbo Nastasa Petrovića in Davidovića, ko pa v radikalno družbo.

— Beogradska zgodba. Na beogradske pošte ima okoli 400 trgovcev in podjetij svoje poštne predale. Vsak dan so bili ti predali polni pisem in vse je bilo v redu. Razdelitev pisem po predalih je bila poverjena slugi Nikoli in ta je vršil svojo službo v redu. Nakrat pa se zgodi, da so našli trgovci dopoldne vse predale prazne. Mislili so si, da se je pač kaj izrednega pripetilo in prišli so popoldne. Pa tudi tedaj so bili vsi predali prazni in ravno tako tudi naslednjega dne. Pričeli so spraševati, kako da je to mogoče, da niti en trgovec ne dobi nobenega pisma. Končno je bila za-

deva pojasnjena. Sluga Nikola je zbolel in zato se ni nihče brigal za pisma, namenjena za predale.

— »Stan in Dom«. V nedeljo popoldne se je vršil I. redni občni zbor občekoristne stavbine in kreditne zadruge »Stan in Dom« v Ljubljani. Po otvoritvi so pozdravili zelo dobro otvorjeni zbor: v imenu občine ljubljanske dr. D. Puc, v imenu občine Viča P. Škerlj; glede občinskega poglavarja iz Most, ki je bil tudi povabljen na zbor, je pa nek delegat izjavil, da nima časa, ali da se bo živo zanimal za to zadrugo. Na občnem zboru se je izvolilo v načelnstvo 9 zadržnikov, v nadzorstvo 15. — Zadruga ima danes 207 članov in je že živahno na delu. »Stan in Dom« ima svoje prostore na Aleksandrovi cesti št. 4.

— Za predsednika okrožnega sodišča v Mariboru je imenovan mesto dr. Jakoba Toplaka, ki je na lastno prošnjo vpokojen, sodni svetnik v Celju g. dr. Fran Zihner.

— Deputacija trgovcev pri velikem županu. Včeraj se je zglasila pri velikem županu ljubljanske oblasti deputacija »Gremija trgovcev v Ljubljani« in »Gremija trgovcev za ljubljansko okolico«, da posreduje pri njem glede vprašanja krošnjarstva. Veliki župan je deputaciji obljubil, da bo skušala državna oblast krošnjarstvo čim najbolj omejiti.

— Italijanska komisija v Ljubljani. Italijanska vlada hoče dati ekshumirati in prepeljati v Italijo trupla vseh v vojni padlih italijanskih vojakov, ki so pokopani pri nas. V to svrhu je poslala v Slovenijo posebno komisijo, ki bo pregledala sporazumno z našim ministrom vse kraje, kjer se nahajajo grobovi italijanskih vojakov.

— Železniška konferenca v Varšavi. Poljska je pozvala našo vlado, da določi svoje zastopnike, ki bi se udeležili železniške konference v Varšavi dne 20. marca. Namen konference je utrditi načela za poljski tranzit preko naše države. Konference se udeležijo samo strokovnjaki.

— Izloženba šipa razbita. Davorin Rovšek, fotograf v Kolodvorski ulici, je naznanil policiji, da mu je bila v noči od 7. na 8. t. m. po neznanem storilecu rabita šipa izložbene omare za slike na steni pred hišo, vredna 2000 Din. Izjavil je pa, da ni izključeno, da je šipo razbil kamen, ki je izpodletel izpod kolesa avtomobila, ker se je to že pripetilo, in ker je cesta ravno sedaj nanovo posuta z gramozom ter je ugotovljeno, da je vozil v isti noči neki avtomobil mimo hiše.

— Dvonožni dihur je obiskal v noči na 8. t. m. zaklenjeni svinjak Ivana Anžiča, mesarja v Hradeckega vasi, ter odnesel 4 kokoši, vredne 300 Din. Izruval je z nekim topim orodjem tečaje vrat ter prišel na ta način v svinjak.

— Nahrbtnik s perilom sumljivega izvora. Franc Žerovnik, zidarski vajenec, je izročil dne 9. t. m. policiji nahrbtnik, v katerem se je nahajalo več komadov perila. Ta nahrbtnik je našel Žerovnik v skladišču tramov na cesti ob Strojnih tovarnah, ki pelje od Vošnjakovce ulice do artilerijskega arzenala.

— Izgubljeni ali ukradeni. Dijak Anton Marinko je prijavil, da je prišel dne 5. t. m. ob dve listnici s 550 Din, 1 železniško, 1 sokolsko in 1 orjunaško legitimacijo ter več manjvrednimi slikami in papirji. Bil je v gostilni pri »Levu«, odkoder je šel naravnost domov.

— Dve tatvini. V času od 26. do 28. februara so odnesli neznani uzmovni iz nezaklenjenih šupe skladišča »Stavbene družbe« na Vrtači 510 kg ploščatega železa. Škoda znaša 3000 Din. — Posestnikovemu sinu Valentinu Kunstu, stanujočemu na Illovi, je bila iz nezaklenjenih miznice v stanovanju ukraden listnica z 2000 Din.

— Policijske prijave. Tatvine 3, kaljenje nočnega mira 3, prest. zlaščevalnih predpisov 1, prest. cestnopolijskega reda 3, prekora-

čenje policijske ure 1, ubita šipa 1. — Aretirana je bila 1 oseba, in sicer zaradi vlačganja.

Izpred porotnega sodišča.

Obravnava zoper Jožeta Cvirna, o kateri smo poročali včeraj, je končala s Cvirnov obsojbo. Cvirn je bil spoznan krivim hudo delstva po §§ 126. in 127. k. z. ter obsojen na 15 mesecev težke ječe.

Velike poverebe v državni bolnici v Ljubljani.

Včeraj se je vršila obravnava radi znanih velikih poverb v državni bolnici. Senatu je predsedoval viš. dež. sod. svetnik dr. Kaiser, volanta sta bila sodni svet. Vehovar in sodnik Juvanc.

Obtožena sta Hijacint B., oficijal drž. bolnice, roj. v Vojniku pri Celju, prist. v Ljubljano in L. K., bivši dnevničar drž. bolnice v Ljubljani, rojen in prist. v Ljubljano.

Obtožnica jima očita, da sta si kot uradnika drž. bolnice v Ljubljani zaupane jima denarne zneske v skupni vsoti 580.209 Din pridržala in prisvojila.

Zivela sta oba potratno, čeprav nista imela lastnega premoženja. Od julija 1923 do maja 1924 sta denar naravnost razspala. Bila sta intimna prijatelja. Kot taka sta popivala po gostilnah (večinoma sta obiskovala boljše lokale, zato so ju seveda tudi v baru dobro poznali). Domov sta se vozila v izvoških in avtomobilih. Delala sta izlete na planine, pa tudi v Zagreb, Maribor in na Dunaj. Seveda jima za tak način življenja plača ni zadostovala. B. oče dveh otrok, je imel v letu 1922 1000 Din plače, 1923 do maja 1924 1366, od tedaj dalje pa 1650. K. pa je imel v l. 1922 594 Din, v l. 1923 pa 824. Z novim letom 1924 je bil reduciran, in je nato vstopil v službo pri trdnici Golob v Ljubljani. S svojimi dohodki bi bila mogla torej oba pošteno živeti. Ker jima pa za razsipno življenje plača ni zadostovala, sta segla po tujem denarju. B. je začel že meseca avgusta 1922, in sicer je začel s poverjanjem kolkovine. Trgovci, ki so dobavljali bolnici različno blago, so prejeli plačilo od blagajnika, ki jim je imel odtegniti kolkovino. Mesto, da bi bil kupil kolke, ali pa oddal denar naprej na pristojno mesto, si je obtoženec denar pridržal. Na ta način si je B. prilastil v času od avgusta 1922 do konca aprila 1923 13.844 Din. — Ugotovilo je to računovodstvo finančne delegacije, sicer pa priznava to poverbo tudi obtoženi B. sam. — To B.-ju še ni zadostovalo. Začel si je izposojevati denar iz uradne blagajne, ki ga je čez par dni, včasih pa tudi šele čez par tednov, vračal. Ko je namreč dvignil po poštnih in čekovnih nakaznicah denar, ga je vzel, odrezek pa je shranil. Če drugoobtoženec, dnevničar za to manipulacijo ni vedel, je nemogoče, da bi je ne bi bil sčasoma opazil na podlagi datuma. — Na ta način sta obtoženca lahko razpolagala za krajši ali daljši čas z večjimi vsotami. Da bi pa kdo ne prišel nato, sta vodila napačno knjigovodstvo. Deloma sta vpisavala fingirane izdatke, deloma pa prejemkov nista vpisavala. Vse poverebe so se morale vršiti le na podlagi obojestranskega sporazuma. Poverebe svote sta med seboj delila. Potom manipulacij s čekovnimi konti sta poverila skupno 192.335 Din. Prilastila sta si pa denar še na dva druga načina. Denar je prihajal namreč tudi potom čekovnih in poštnih nakaznic. Nakaznice je dobival v roke blagajnik, ki je dvigal denar pri poštnem uradu. B. si je denar prilastil ter zneskov ni vpisal in tudi dnevničarju ni dal odrezkov nakaznic, da bi jih bil vknjižil. Vsled tega se je večkrat zgodilo, da so uradniki, ki so bili s tem zaposleni, navidezne zamudnike terjali, ki so se nato izkazali, da so plačali. Na ta način so bile poverebe tudi odkrite. — Večkrat pa je B. zneske, ki jih je prejel

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Pač pa je videl iz svojega skrivališča, kako posedajo posamezne skupine krog ognja in si pripovedujejo dnevne doživljaje. Po temnih kotih v vasi pa je videl čepeti smejoče in čeblijoče pare. Povsodi pa je bil eden moški, drugi ženska.

Tarzan je nagnil glavo in premišljal. Preden je v tej noči zaspal, mu je vstala pred očmi Teekina podoba in sanjal jo o njej in o črnih tam spodaj po kotih vasi.

Taug se je na lovu oddaljil od črede. Počasi je stopal po slonovi stezi, ko je zapazil, da je na enem mestu preraščena. Taug je postal čemerna, nestrpna žival. Če ga je katerakoli stvar ovirala, je mislil le na to, kako bi jo s silo odstranil. Ko je zagledal zastrti prehod, je odstranil vejve, se zapazil v čudnem prostoru in spoznal, da ni prehoda. Vkljub vsemu naporu ni mogel prodreti.

Taug je grizel, roval in se strašno razjezil. A vse ni nič pomagalo. Spoznal je, da mora nazaj. Ko se je obrnil, je videl, da se je za njim spustila druga ograja, med tem, ko je poizkušal prednjo prodreti. Bil je v kletki! Do skrajne onemoglosti se je boril za svojo osvoboditev, a vse zaman.

Zjutraj se je iz vasi podal oddelek črncev h kletki, dočim je nad njo med vejami čepel goli velikan. Opica Manu je vreščala in čeprav se znane postave opičjega človeka ni bala, je vseeno stisnila k sebi svojo življensko družico. Tarzan se jima je

zasmeljal, toda kmalu nato mu je zastrl obličje temen oblak.

Par korakov pred njim je skakljaj tiček v šarenem perju in občudoval temnobarvno tovarišico. Tarzanu se je zazdelo, da se je danes vse združilo, da bi ga opominjalo na Teeko.

Ko so črnici dospeli do pasti, je Taug vzrožil. Zagrabil je palice in jih blazno rval, grozno rjoveč in renčoč. Črnici so se brezmejno razveselili plena. Čeprav niso sezidali kletke za tega drevesnega prebivalca, jih je ujetnik iznenadil.

Tarzan je napel ušesa. Ko je zaslišal glas velike opice, se je hitro spustil v loku navzdol, da je prišel v območje vetra, ki je vel skozi kletko. Poizkušal je razbrati ujetnikov vonj. V kratkem je dosegel njegove nosnice znani vonj in kmalu je spoznal, da ne more biti ujetnik nihče drugi kot Taug.

Tarzan se zasmeljal ter se približal, da bi videl, kaj bodo črnici storili s svojim ujetnikom. Brezdvomno ga pobijejo. Zopet radost za Tarzana. Zdaj je Teeka njegova in nihče mu je ne odvzame. Opazoval je še, kako so črnici odstranili s kletke vejve, prinesli vrvi in vlekli svoj plen v vas.

Tarzan je čakal, da so nasprotnika odnesli. Ta je še vedno rval za palice in kazal jezo z renčanjem. Na to se je mladenič obrnil in šel na pot za čredo in Teeko.

Spotoma je presenetil Sheetu z družino na mali jasi. Samec je ležal na trati, a samica je resno položila tace na obličje in ležala mehkolako na vratu.

Tarzan je povečal svojo hitrost, da je skoro plaval skozi gozd ter kmalu dosegel čredo. Zapazil jih je preje od njih, kajti nihče se ni znal tako tiho približati kot Tarzan.

Videl je, da si Teeka sama išče hrano. — Ne bo je dolgo sama — je menil Tarzan ter se spustil med nje.

Preplašeno beganje, jezno in prestrašeno renčanje je pričelo, da jih je Tarzan preplašil.

Kakor vselej je spoznal Tarzan, da jih je njegov nenadni prihod za dolgo časa vznemiril in se bodo pomirile šele tedaj, ko ga ovohajo od vseh plati.

Preril se skozi gručo ter se približal Teeki.

Teeka, jaz sem Tarzan, — je dejal. Ti si Tarzanova. Zaradi tebe sem prišel.

Opica se je približala in ga skrbno ogledovala. Naposled ga zavoljo večje gotovosti ovohala.

— Kje je Taug? — je vprašala.

— Gomangani so ga vjeli in ga bodo ubili. —

Tarzan je zapazil v njenih očeh strah in žalost, ko je zvedela za Taugovo usodo. Približala se k njemu, se mu tesno privila in lord Graystoke ji je položil roko okrog pasu.

Nato se je vznemiril. Zapazil je nesoglasje med mehko rjavo roko in črno poraščeno oboževankino tace. Spomnil se je, kako je Sheetina tace pogladila Sheetu — tam ni bilo nesoglasja. Istotako ga ni bilo med tičem in tičico, ne med levom in levino. Je bilo sicer nasprotje med samico in samcem, a tako izrazitega kakor med Tarzanom in opico, nikakor ne.

(Dalje sledi.)

Prispevate za tiskovni sklad "NARODNEGA DNEVNIKA"!

potom nakaznic, vknjižil v svojo straco med dohodke, ter jih istočasno ali pa par dni pozneje s fingiranimi označbami vknjižil med izdatke. Odrzke nakaznic je dal včasih dnevničarju, ki jih je na tak način vknjižil. Včasih pa blagajničar odrezkov ni dal dnevničarju, temveč je enostavno sam v glavni knjigi kontroliral dobljene zneske in je ta poverbo prikril. Na ta način je bilo poverjenih skupno 316.844 Din. V nekaterih od teh slučajev je bilo mogoče, da je blagajnik sam brez vednosti dnevničarja zneske poveril, večkrat pa to ni bilo mogoče, ker so nekateri zavodi bolnico obveščali o vplačanih zneskih. Taka obvestila pa je dobil v roke dnevničar, ki bi bil moral na ta način priti blagajnikovim manipulacijam na sled. Zato je gotovo, da je K. vedel za manipulacije. Ker ga ni izdal, je imel gotovo od tega korist. — Ker pade v čas njegovega službovanja 14 takih slučajev v znesku 121.113 Din, sta torej oba obtožnika skupaj poverila 313.449 Din ter jih delila. Bukovič sam pa je na tak način poveril 196.133 Din. Poleg tega in poleg že omenjenih kolonov pa je B. sam v času od 12. januarja 1924 do 16. decembra 1924 poveril večje svote zneskov, ki so jih plačale razne stranke in zavodi njemu direktno. Te zneske si je obtoženec pridržal, ne da bi jih vknjižil. Potrdila je podpisaval včasih sam, včasih je podpis poveril. Na ta način je B. poveril 56.781 Din. — Oba skupaj sta torej poverila 313.449 Din. B. pa še posebej na svojo roko 266.760 Din. — Obtoženi B. svoje dejanje v polnem obsegu priznava, dočim K. krivdo popolnoma zanika ter trdi, da ni ničesar vedel. Z ozirom na to pa, da se vjema B.-jev zagovor prav natančno z vsemi podatki preiskave, gre njegovemu zagovoru polna vera tudi glede obdolžitve K.-ja. — Sicer je pa tudi iz načina manipulacije iz izpiski čekovnega urada razvidno, da B. sam absolutno ni mogel takih manipulacij izvrševati brez vednosti K.-ja, ki se gotovo ni iz golenja prijateljstva podajal v nevarnost, da tudi njega primejo radi poverbe. Njegovo sodelovanje potrjuje tudi okolnost, da so se manipulacije iz izpiski čeka urada po izstopu K.-ja prenehale. — Vsled tega pa tudi K.-jev zagovor, češ da tudi pri manipulacijah s čekovnimi nakaznicami ni bil udeležen, in, da ni vedel zanje, ne drži. Tudi je izključno, da ne bi bil K. prišel sam B.-ju na sled, če tudi bi mu B. tega ne bi bil zapal — ker bi K. do tega moral priti že na podlagi obvestil od strani dolžnikov, ki so obveščali bolnico o svojih plačilih. Sicer pa je bil tudi B. gotovo tako previden, da je nevarnost, da ga pri poverbah zasačijo, preprečil s tem, da je K.-ju povedal o svojih poverbah. Sicer pa dokazuje K.-jevo krivdo tudi dejstvo, da je včasih sam kontroliral glavni knjigi zneske, ki jih je B. poveril. Obtožena v zagovor svojega ravnanja ne navajata nobenih opravičb. Z ozirom na visokost poverjenih svot in z ozirom na nju-

no razpisno življenje tudi svojega ravnanja cpravičiti ne moreta, predvsem pa ne z izgovorom, da sta bila v bedi in da sta bila slabo plačana, ker bi bil vsak tak izgovor povsem neutemeljen in neupravičen.

Zagovor. Prvoobtoženelec B. priznava vse, ter dokazuje, v katerih slučajih poverb brez sodelovanja K.-ja ne bi bil mogel izvršiti. Navaja nove slučaje, v katerih K. ni sodeloval. Izpove pa tudi, da sta z drugoobtožencem zneske, ki sta jih sporazumno poverila sproti delila.

Drugoobtoženelec trdovratno taj. Njegov zagovornik predlaga, da se zaslišijo izvedenci, da se dokaže ako blagajnik res ni mogel brez dnevničarja poverljati. Predlog je bil za enkrat odklonjen.

V svrhu izvedbe nadaljnjih dokazov je bila obravnava preložena do prihodnjega porotnega zasedanja.

S to obravnavo je letošnje pomladansko porotno zasedanje končano.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.

Dne 10. marca 1925.

Vrednote: 7% investic. pos. iz leta 1921 den. 65½, bl. 67; 4% Kranjsko dež. pos. iz l. 1888 bl. 22½; 4½% Kranjsko dež. meliorac. pos. iz leta 1911 bl. 22½; 4½% Kranjsko dež. pos. iz l. 1917 bl. 22½; 2½% drž. renta za vojno škodo den. 155; Celjska pos. den. 210, bl. 213; Ljublj. kred. banka den. 240; Merkantilna banka den. 105, bl. 105, zaklj. 105; Prva hr. šted. den. 988, bl. 947; Kred. zavod za trg. in ind. den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. d. d. bl. 135; Trbovelj. prem. dr. den. 425, bl. 440; Združene pap. Vevče den. 100, bl. 112; »Nihag« den. 38; »Stavna družba« den. 275, bl. 285.

Prodnutna borza: Les: Smrekove deske, monte, par. živorodne, s priči, glavami, 4 m dolž., od 16 cm širine naprej, dobava do konca junija, feo Postojna, 12, 18, 24, 33, 38, 43, 48 mm den. 610; smrekove deske, l. II. vrsta, živ rob, 9 m dolž., 11,50 cm šir., 19 mm deb., 9 m dolž., 13 cm šir., 24 mm deb., 8 m dolž., 11 cm šir., 14 mm deb., feo Postojna ali Podbrdo 3 vag. den. 900, bl. 900, zaklj. 900; bukovi plohi, l. in II. obrablji, pričeljeni, z živim robom, 27, 38, 50, 60, 70, 80 mm, od 2 m naprej, s 15% 1—1,90 m, feo meja bl. 900; bukovo ogelje, la, vilano, feo meja den. 117. — Žito in poljski pridelki: Pšenica sremška, 75 kg, par. Ljubljana bl. 500; pšenica bačka, 75/76 kg, 2%, par. bačka postaja bl. 465; pšenica domača, feo Ljubljana den. 450; otrobi pšenični, debeli, feo skladišče Ljubljana 1 vag. den. 252,50, bl. 252,50, zaklj. 252,50; otrobi pšenični, drobni, ½ pap. ½ juta vreče, feo Ljubljana bl. 205; kuruza nova, april, maj, junij, feo Postojna tranz. bl. 260; kuruza defektna,

umetno sušena, feo Ljubljana 1 vag. den. 215, bl. 215, zaklj. 215; kuruza nova, zdrava, feo Ljubljana bl. 230; oves makedonski, feo Ljubljana bl. 340; laneno seme, mešano, feo hr. post. bl. 700; bučne peške, neresetane, feo hr. postaja bl. 450; bučne peške, resetane, feo hr. postaja bl. 500; krompir rdečkast, semenski, feo štaj. postaja bl. 182; krompir beli, feo naklad. postaja den. 125, bl. 150. — Stročnice, sadje: Fižol ribničar, čist, feo Ljubljana den. 320; fižol koks, čist, feo Ljubljana, den. 340; orehi domači, feo Ljubljana den. 800, bl. 900; jabolka izbrana, feo štaj. postaja bl. 275. — Kemični produkti: Modra galica, 98/99, feo Postojna tranz. bl. 646.

BORZE:

Beograd, 10. marca. Curih 11.98; London 297.70; Praga 185.40; New York 61.85; Pariz 319.30; Milan 253.70; Dunaj 0.0873.

Curih, 10. marca. Beograd 8.30; Pariz 26.50; London 24.77; New York 5.196; Milan 21.22; Praga 15.45; Dunaj 0.00732.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 16. marca: Vdova Rošlinka. Red E. Četrtek, 12. marca: Izgubljene duše. R. C. Petek, 13. marca: Stričkove sanje. Red A. Sobota, 14. marca: Ob 15. uri popoldne Veronika Dezeniška, dijaška predstava pri nižjih cenah. Izven.

Nedelja, 15. marca: Ob 20. uri Vdova Rošlinka. Izven.

Ponedeljek, 16. marca: Rosmersholm. R. B.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sreda, 11. marca: Zaprtlo. Četrtek, 12. marca: Boheme. Red F. Petek, 13. marca: Brivec seviljski, gostuje Josip Rijavec iz Zagreba. Red B. Sobota, 14. marca: Mignon. Red D. Nedelja, 15. marca: Ob 15. uri Boheme, gostuje Josip Rijavec iz Zagreba. Popoldanska operna predstava. Izven.

Ljubljanska opera. Boheme. V petek zvečer smo poslušali na novo naštudirano Puccinijevo opero »Bohème«. Režijo je vodil g. Debevc, glasbeni del predstave g. Štritof. Oba sta delu pripomogla do lepega uspeha. Morda res ni bila opera še godna za naš oder, vendar se je prijetno razlikovala od »Bohème« prejšnjih sezon. Z nepopolnim orkestrom je g. Štritof delal čudeže, četvorica umetnikov gg. Betetto, Banovec, Cvejič in Šubelj je prinesla na oder razposajeno bohemsko živ-

ljenje, prav tako je ugajala gđ. Rozumova (Mimi). Odlično in vzorno je pel g. Betetto, dobro se je odrezal Banovec. Le izgovarjavo teksta se pri nas mnogo premalo neguje, tako da je edini plus v tem oziru g. Betetto, ki je briljantno odpel v zadnjem dejanju pesem o plašču. — Več poročamo po reprizah. Za danes pa g. Štritofu in g. Debevcu na lepem uspehu »Bohème« iz srca čestitamo. — Sinoči sta gostovala v Čajkovskega operi »Pikova dama« gđ. Zikova in g. Šimenc iz Zagreba. Oba sta bila predmet navdušenih ovacij razigrane publike. Opero je večje dirigiral g. Balatka.

Sprememba repertoarja v Narodnem gledališču v Ljubljani. Abonente opozarjamo, da se je vsled obolenosti nekaterih članov in ker gostuje prihodnje dni zopet g. Josip Rijavec na našem odru, spreminil operni repertoar in red abonmaja pri nekaterih predstavah tega tedna. Opozarjamo, da velja današnji objavljeni repertoar in red.

Jirankov koncert. V ponedeljek zvečer je v dvorani Filharmonične družbe koncertiral praški klavirni virtuos, učencec Smetanov, g. Josip Jiranek, ki je sviral izključno skladbe svojega slavnega učitelja. Koncert je lepo uspel in je bil vključ predstavi v operi dobro obiskan.

TAGOR PRVIČ V ITALIJI.

Nedavno je bil veliki vzhodni magijec Rabindranat Tagor s svojimi otroci in s tajnikom v Evropi. Dočim je lansko leto priporočal in propovedoval bratsko zblizanje po Kitajskem in Japonskem, je letos nameraval pridigati splošno razorožitev, bratstvo in ljubezen, zvezo med belci in žoltimi po raznih evropskih mestih.

V Milanu je najprej poslušal Traviato in dejal, da je glasba ljubka, vendar premalo resna. Drugi dan je govoril pred 2000 slušalci in pripovedoval, kako se je v svojem 17. letu prvič vozil po Italiji. Zapustil je ladjo v Brindisiu, je vstopil na krasen vrt, poln cvetja in petja in sadov, tako da se je čutil kakor doma. Tedajci pa zapazi mladeno, zagorelo nalik grozdu, ki ga je žgalo solnce. Ker je obstal ter opazoval v zamaknjem občudovanju lepo vrtnarico, se je ta prestrašila in poklicala redarja. Mladi indijski pesnik je prišel pod ključ v mestnem zatoru, kjer je prvič imel priliko razmišljati o nedostatnem bratstvu med Evropei.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(33)

Burni doživljaji.

Roman južnega morja.

Črnci so pometali in polzabili puške in kopja ter se skušali s plezanjem rešiti na kokosove palme. Satan se je takorekoč podvojil. Nikdar popreje še ni mogel trgati in mesariti toliko črni nog kot sedaj in zato je grizel, hlastal in gonil črna bedra, dokler nista zadnji dve izginili na drevju nad njegovo glavo. Vsi so bili na palmah razen Teleprose-ja, ki je bil prestar in predebel za plezanje. Obležal je tam, kjer je bil padel. Medtem pa je Satan, ki mu velikodušje ni dovoljevalo pečati se z negibnim sovražnikom, besno dirjal od drevesa do drevesa ter lajal in naskakoval one, ki so mu bili najbližji.

— Mislim, da vas bom moral poučiti, kako je treba opremiti vžgalno vrvico, — je omenil Sheldon suhoparno.

V Joaninih očeh se je zasvetil posmeh. — Saj niti ni imela vžgalnika, — je odgovorila. — Sploh pa mislim, da ni še nihče iznašel takega vžgalnika, ki bi mogel zapaliti oni naboj. To je bila namreč steklenica od Chlorodyna. —

Položila je prste v usta in Sheldon se je zdrnil, ko je zapiskala kot fantalin — rezko in ukazovalno. — To je bil živčje, s katerim je vedno klicala svoje pomorščake, in ki je vsakokrat pretresel Sheldona.

— Odšli so k Balesuni streljat ribe, — ji je pojasnil. — Toda tam prihaja Oleson s svojimi mornarji. On je star borec, kadar nanese prilika. Poglejte ga, kako treska svoje ljudi. Ne veslajo mu dovolj hitro. — Kaj pa storimo sedaj? — je vprašala. — Divjačino ste poglani na drevje, toda tam je vendar ne moremo pustiti.

— To ne, toda damo jim pošteno lekcijo. Sheldon je stopil k velikemu zvonu.

— Vse je v redu! — je odgovoril na njegovo ugovarjanje kretujo. — Moji ljudje so sami divjaki iz pragozdov, dočim so ti dečki prebivalci obrežja. Zato se ne ljubijo. Le pogledajte si to burko. —

Poklical je z zvonom vse ljudi in kmalu se je zbralo dvesto delavcev na dvorišču. Satana so medtem priklenili v sobi, dasi je žalostno tulil in se pritoževal, kako ostudno postopajo z njim. Delavci s plantaže so zaplesali svoje bojne plese ob vznjoju vsakega drevesa ter pretresali ozračje z zmerjanjem in psovanjem svojih starodavnih sovražnikov. Sredi tega kričanja je prispel kapitan

ladije Fliberty-Gibbet. — Boril se je mukoma s prvim navalom prihajajoče mrzlice; opotekal se je pri hoji ter se tresel tako močno, da je komaj držal v roki puško, ki jo je nosil. Njegov obraz je bil strašno zaripel, zobje so mu šklepotali in trepetali in niti močna solnčna toplota, ki ga je obsevala, ga ni mogla ogreti.

— T-t-ukaj se bom vsedel in b-b-bom pazil nanje, — je jecjal. — Vrag vzemi vse skupaj, vedno d-d-dobim mrzlico, kadar iz- bbburhne nemir. K-k-kaj nameravate storiti?

— Najprej jim odvzamemo puške.

Pod Sheldonovim vodstvom so pobrali služe in pazniki delavcev raztrošeno orožje in ga zložili v kup na verandi. Moderne puške, ki so bile ukradene na Lunga, je položil Sheldon na stran. Sniderovke je razbil na kose in grmado kopij, palic in tomahavkov je podaril Joani. —

— To je res imeniten prispevek za vašo zbirko, — se je smejal, — nabrali smo ga kar na bojnem polju. —

Nato je dal v proslavo zmage zapaliti na obrežju velik ogenj in ostankov razbitih čolnov, kajti črnci so bili polomili, razsekali in uničili vse, kar jim je bilo prišlo pod roke. Nekateri razbite in razsekane čolne so na-

polnili s peskom in kosil koral, jih odvlékli v deset sežnjev globoko v vodo in potopili. — Deset sežnjev zadostuje, da jih lahko kasneje zopet dvignejo, — je rekel Sheldon, ko so se vračali na dvorišče.

Tam so bile pričele prave Saturnalijske. Bojnih spevov in plesov ni bilo ne konca ne kraja in črnci s plantaže so že pričeli svoje onemogle in osramočene sovražnike obmetavati s poleni, peskom in koralnim kamejem. Petinsedemdeset upornih črncev pa se je stoično oprijemalo drevesnih debel, prenašalo ploho strelav ter renčaje obetalo grozno osveto.

— Tale dogodek bo povzročil, da bo trajala štirideset let vojna na Malaiti — se je smejal Sheldon. — Mislim pa, da stari Telepasse ne bo nikdar več poskusil napasti plantaže.

— No, stari lopov, — je dostavil, obrnjen k umazanemu poglavarju, ki je v onemogli jezi, sedel ob vznjoju stopnic in nekaj momljaj. —

— Sedaj dobite po glavi. Pojdite, gospodična Laclandova, in prisilite mu eno! To naj bo zanj višek sramote. —

(Dalje sledi.)

* velike slavnosti starih Rimljanov.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Išče se

stanovanje v Ljubljani obstoječe iz 1 sobe in kuhinje. Plača se od 300 do 400 Din mesečne najemnine. Poudarbo na upravo lista pod »Takoje«.

19 let

priznane, »Larucine« pilule najsigurnejše ozdravijo kapavico (Tripper). — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din škatlja. Po pošti razpošilja lekarna Blum, Subotica.

Kupi se

štok-slovenski slovar. Ponudbe zavedbo cene na upravo lista pod »EHC«.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasent ali kaj sličnega. Zahteve nizke. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Vestenc«.

Proda

makulturni papir po 5 Din kg, je. pove upr. »Narodn. Dnevnik«.

Avtorsko

pravice in patente kupuje in prodaja oziroma posreduje njih nakup in prodajo Gospodarska pisarna, družba z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica 1./II.

Knjigovodja

prvovrstna moč z daljšo prakso išče mesta pri večjem podjetju. Eventualno prevzame pri manjših trgovinah knjigovodstvo in korespondenco po nekaj dni v tednu; vpeljuje knjigovodstva, izdeluje bilance i. t. d. — Ponudbe pod »Strokovnjake« na upravo lista.

Kupi se

malo posestvo v bližini mesta Ljubljane, pripravno za obrt. — Ponudbe na upravo lista pod »Kupeec«.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za življe, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 915

Industrijska, obrtniška in trgovaška podjetja, ki nudijo popolno varstvo z vknjižbo in z zaslavo zaloga blaga, iščejo

posojila oz. družabnika ali kupca

Ponudbe sprejema in pojasnila daje

GOSPODARSKA PISARNA, družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1. - II.

Na dobro

na ceno domačo hrano se sprejme več gospodov in gospodičen. Naslov se izve v upravi lista.

Malo sobico

v sredini mesta išče mirna gospodična. Ponudbe na upravo lista pod »URADNICA«.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtljiče.

V plombiranih vrečah

po 50 kg

razpošilja najceneje

la angl. kovaški premog

la angleški koks

la angleški premog

trgovina s kurivom

DOM. ČEBIN, Ljubljana

Wolfova ulica št. 1/II.

Skladišče: Mefekova 19.

DOBAVLJA: vse domače premoge,

drva in ogelje najugodnejše.

Na drobno. Na veliko.